

De jonge moeder die voor haar bij de automaat stond met haar kinderwagen had haar broodje kaas er eindelijk uit gehaald. De vrouw stapte snel naar voren. Ze wist wat ze wilde hebben en wat het kostte. Twee munten van tien kronen in de gleuf. Vervolgens een blik op de stoelen bij de receptie.

Een seconde lang, een uitgerekte tijdseenheid die heel haar wezen verscheurde, maakte ze een vrije val en werd de lucht op weg naar haar longen de pas afgesneden. Een trekkerig gevoel in haar borstkas.

‘Ik heb honger.’

Ze draaide zich snel om, terwijl het gerinkel van de tweede tien-kronenmunt diep in de machine verstomde. Ze voelde de warme, droge hand van het jongetje in de hare.

‘Waar...’

Het jongetje keek haar bezorgd aan.

‘Wat? Wat is er, mama?’

‘Niets.’

Zuchtend sloot ze haar ogen, deed alsof ze er een vuiltje uit haalde, ademde een paar keer diep in en deed haar ogen weer open. Ze voelde de behoefte om op haar hurken te gaan zitten en de jongen te knuffelen, als om te controleren of hij echt was en niet gewoon een droom, maar smoorde die impuls. Haar nek deed pijn en ze had een druk op de borst gevoeld toen ze diep ademhaalde. Er was iets gebroken, dat wist ze, maar het was te laat om het te maken, niets kon ooit meer heel worden gemaakt.

‘Even wachten, schat.’ Ze toetste het juiste nummer in en er klonk een bons in het apparaat. Ze stak haar hand erin en haalde het koude flesje eruit, dat glad aanvoelde tussen haar bezwete handpalmen. ‘Hier.’ Ze had last van een droge keel, kuchte wat slijm los en slikte het in.

De jongen pakte het flesje aan. Het viel hem schijnbaar niet op dat haar hand trilde. Langzaam liep hij terug naar de rode plastic stoel. De vrouw liep achter hem aan.

‘Waarom zijn we hier? Het ruikt vies.’

‘We...’ Ze raakte de draad kwijt, keek naar de gevoerde laarzen van het jongetje, naar de veters die door de sneeuwbrig hadden geslept. Op de donkerblauwe broek zaten grijze moddervlekken en het lichtrode donsjack was op een paar plekken gerepareerd. ‘Je moet je masker maar afdoen, anders worden de mensen nog bang.’

‘Maar... Iron Man hoort bij de goeden.’

‘Dat weet ik. Maar doe toch maar wat ik zeg.’

De jongen zette met tegenzin het gouden masker af en hield het krampachtig tegen zich aan gedrukt.

‘Kom eens hier,’ zei ze en ze leunde naar voren. Ze trok hem naar zich toe. Hij bleef roerloos staan en keek een kamertje in, naar een bed waarin iemand in een zuurstofmasker lag te ademen. De monitor boven het hoofd van de patiënt piepte.

De vrouw had het koud. Een stekende kou. Ze moest haar hartslag omlaag zien te krijgen, proberen normaal over te komen. Een ziekenhuis zou veiliger moeten zijn, was dat niet het hele idee? Wat was er zo verkeerd gegaan, ook hier? Ze trok haar jas uit en sloeg hem om het jongetje heen.

‘Nee,’ zei hij beslist.

‘Heb je het niet koud?’

‘Nee.’

Hij schudde de jas met een bijna paniekerig gebaar af, alsof hij in brand stond.

‘Weet je het zeker?’

‘Ja,’ zei het jongetje met een geïrriteerde zucht. ‘Dat moet je niet doen.’

‘Oké. Sorry, schat. Ik wil gewoon niet dat je het koud hebt.’

‘Ik heb het niet koud.’

‘Oké, oké.’ De vrouw pakte de jas terug en begon te lopen. De jongen liep achter haar aan, zijn laarzen piepten over het linoleum. Het geluid sneed door haar heen. Ze trilde zo dat het pijn deed tot in haar onderrug.

Ze zigzagden tussen verpleegkundigen door die haastig van het ene kamertje naar het andere liepen, deur in, deur uit. Er leek een orde te bestaan in de chaos en dat sprak haar aan, het was net als in een grote fabriek waar iedereen zijn vaste taak uit moest voeren.

De vrouw doorzocht de afdeling systematisch. Ze wilde niet vra-

gen, geen aandacht trekken. Dat had ze geleerd. Dat had hij altijd gezegd: ‘Nooit onnodige aandacht trekken.’ Stel je voor dat ze de band terug kon spoelen, opnieuw kon beginnen.

In een kamer was een verpleegkundige bezig met het gipsen van een jongeman. In een andere kamer zat een gezin naast een vrouw met een behuild gezicht. Haar make-up was uitgelopen.

Uiteindelijk besepte de vrouw dat het zinloos was. Ze dwaalde rond in een wereld die ze niet begreep. Ze ging naar de balie, het kostte haar moeite om haar tong los te maken van haar verhemelte. Ze hoestte. Een blonde vrouw keek op van haar computer en keek haar recht aan.

‘Ik wilde vragen of jullie gewonden van een auto-ongeluk hebben binnengekregen.’

De verpleegkundige knikte. ‘Zijn jullie familie?’

‘Ja.’

‘Ze zijn druk bezig. Ik denk niet dat u al naar binnen mag.’ De verpleegkundige wees naar een deur waar TRAUMAKAMER 1 op stond en voegde eraan toe: ‘De oudere man is naar Radiologie, daarna gaat hij naar afdeling K81.’

‘Gaat hij het halen?’ De vrouw keek ongerust naar de traumakamer.

‘Wie?’

De vrouw wees naar de traumakamer. Ze zag dat haar hand trilde en liet hem meteen weer zakken. De verpleegkundige keek verward, ze draaide met haar hoofd en leek niet te weten wat ze moest zeggen. Je mocht familie de hoop nooit ontnemen, maar ook niet te veel beloven. ‘Ik weet het niet... maar de oudere man is niet zo zwaar gewond, hij is niet geïntubeerd.’

De vrouw bedankte en stapte naar achteren, voordat de verpleegkundige ging vragen hoe het met háár ging. Ze wiste zweet van haar voorhoofd en voelde een vervelende rilling over haar rug gaan.

Alle symptomen die ze in haar lichaam voelde, maakten haar gek genoeg ook een beetje nieuwsgierig. Ze waren nieuw voor haar. Afgezien van de vreselijke menstruatiepijn waar ze altijd door geplaagd werd, mankeerde haar nooit iets. Nu nam ze elke minuut nieuwe symptomen waar, zoals het gevoelloos worden van de vingertoppen van haar linkerhand, dat haar fascineerde.

‘Wat is een afdeling?’ vroeg de jongen.

De vrouw dacht na. ‘Dat is een gang met allemaal kamers. Net als in een hotel, ongeveer. Of zoals in het schip van prinses Leia.’

De jongen zette grote ogen op. ‘Zijn er tandenborstels met plastic eromheen?’

‘Misschien wel.’

‘En chocolaatjes?’

De vrouw werd warm toen ze hoorde hoe de jongen dat woord uitsprak. Alsof hij zijn mond vol had met zachte, warme chocola.

‘Dat denk ik niet. Heb je nog steeds trek?’

Hij knikte.

‘Kom.’

Ze verlieten de Spoedeisende Hulp en liepen de trap op naar boven. Ze probeerde te onthouden wat de verpleegkundige had gezegd: κ81. Ze moest de tijd ervoor nemen. Het moest goed gebeuren. Ze mocht niets onafgemaakt achterlaten als ze straks voorgoed verdwenen.

Op de begane grond bleven ze staan. Het was een lage ruimte. Ze voelde zich opgesloten, raakte in een lichte paniek. De vloer was nat en zanderig. De jongen keek naar de kiosk een paar meter verderop.

‘Kunnen we iets kopen?’ vroeg hij.

‘Ja, hoor. Natuurlijk kunnen we dat.’

Ze liepen tussen neergezette buggy’s en een in dikke, donkere winterjassen gehulde stoet mensen door en langs twee in het wit geklede vrouwen die langzaam een doorzichtige bak op een metalen frame met wielletjes duwden. Het sloffen van de vrouwen getuigde van etmalen van slapeloze strijd. Ze rook de scherpe geur van zweet.

In de kiosk werd ze misselijk van de zoete, warme geur van kaneelbroodjes. Ze voelde een druk op haar linkerlies. ‘Wat wil je hebben?’ vroeg de vrouw.

De jongen keek om zich heen. ‘Ik wil eten.’

‘Eten?’ vroeg de vrouw. Toen realiseerde ze zich dat hij niets had gegeten van de lunch die ze in het huis hadden gekregen. Hij had alleen in de aardappelen geprikt. De vrouw liep naar de kant-en-klaar-maaltijden achter in de winkel. ‘Lasagne?’

De jongen schudde langzaam zijn hoofd en trok een vies gezicht. ‘Rijst met tartaar?’

De jongen dacht na. Hij knikte langzaam. Ze namen het bakje eten mee, betaalden en verlieten de winkel. Op weg naar buiten rook

de vrouw haar eigen zweet. Een zure, scherpe geur. Ze had die ochtend geen tijd gehad om zich met zeep te wassen, ze had alleen haar oksels afgespoeld. Als ze nadacht, wist ze waarom ze stonk. Toch kon ze het zich niet goed herinneren. Ze voelde alleen de misselijkheid. Over wat ze had gedaan. Ze had pijn in haar buik. Ze moest naar de wc. Haar lichaam was afgepeigerd. Haar slapen bonsden, de gedachten stuiterden rond in haar hoofd.

Ze moest even blijven staan en haar best doen om te bedenken waar ze was. Haar kleren voelden zwaar aan, alsof ze in een vloeistof gedrenkt waren. Benzine, dacht ze. Ze keek naar de jongen, die met de maaltijd in zijn hand liep. De vrouw raakte in verwarring, ze had het idee dat ze twee gezichten ineen zag. Het gevoel van veiligheid omdat het jongetje bij haar was vermengde zich met ongerustheid, een gevoel dat ze daar alleen liep. Dat ze haar eigen hand vasthield. Toen kwam de steek in haar buik terug. Ze moest een paar tellen haar adem inhouden en de pijn proberen weg te denken.

‘Wat doet hij, denk je?’ vroeg de jongen. Hij slofte met zijn voeten, het zand schraapte over het linoleum. Waarom moest de jongen nu aan hem denken? Waarom was het niet genoeg dat hij bij haar was? Na alle tijd die ze samen hadden doorgebracht. Het was niet eerlijk. Ze trilde van woede en moest haar best doen die de kop in te drukken.

‘Ik weet het niet. Wat denk jij?’

De jongen slofte verder.

‘Wat?’ zei hij.

‘Niks.’

‘Jij bent raar, mama.’

‘O ja? Hoe dat zo?’

‘Je zegt rare dingen.’

‘Wat voor rare dingen?’

‘Weet ik niet. Je bent gewoon raar.’

‘Wacht hier,’ zei ze, ze kon het niet langer ophouden. Ze sprong een wc in. Ze had de jongen mee moeten nemen naar binnen, maar ze had geen tijd om spijt te krijgen, voordat haar darmen zich ongeremd leegden in de wc-pot. Ze spoelde door, waste haar handen en duwde de deur open. Toen ze naar buiten stapte, staarde ze recht in het Iron Man-masker.

‘Goed dat je hebt gewacht.’

Ze liepen weer verder, kwamen bij een trap en bleven staan om twee in het blauw geklede personen te laten passeren. De jongen keek de hele tijd naar de vloer.

‘Wat is er, schat?’

‘Niets.’

‘Jawel, zeg op.’ En daarna zachter, minder vermanend: ‘Zeg het maar.’

De jongen draaide zich naar haar om en klapte het vizier omhoog. Hij reageerde op haar gedempte stem.

‘Je zegt van die rare dingen.’

‘Zeg ik dingen die je niet begrijpt?’

‘Ja. En je praat in jezelf.’

‘Nee toch?’

‘Jawel.’

De jongen keek ongemakkelijk. Ze voelde weer een steek in haar buik en klapte bijna dubbel, maar ze ademde door de pijn heen, die een zuigende misselijkheid achterliet. Haar gezichtsveld trilde, zoals wanneer een ranke boot tegen een golf slaat om vervolgens zijn stabiele koers te hervinden. Ze dacht dat ze begreep wat er gaande was, maar ze kon er niets aan doen. Ze moest opschieten, doen wat nodig was.

De jongen klapte het vizier weer omlaag. Met blikkerige stem zei hij: ‘Kom, mama.’

‘Zeker, chef,’ antwoordde ze. ‘Nu gaan we eten, voordat we doodgaan.’

‘Internationale mannendag.’

‘Wie z’n naamdag?’ vroeg Tekla.

Viola glimlachte en hield de deur van de traumakamer open. ‘Mánnendag.’

Tekla stapte naar binnen, trok haar plastic schort aan, zette haar gelaatsscherm op, trok dubbele plastic handschoenen aan en stak haar pasje in de computer. ‘Ik wist niet eens dat er een mannendag bestond.’

‘Hij doet het niet,’ kwam Lisa, de verantwoordelijke traumaverpleegkundige, er droog tussendoor vanaf haar zit/sta-bureau, waar op ze een laptop, een leeg dossierblad en een blikje cola light had staan. Tekla toetste haar code voor de derde keer in.

‘Ze zijn bezig het te vervangen door een vingerscanner,’ ging Lisa verder en ze nam een slok cola.

Tekla keek naar de barse verpleegkundige, die blauw geverfd haar in een dikke vlecht had, opgestroopte mouwen en brede schouders.

‘Een vingerscanner?’ vroeg Tekla. ‘Waarom niet meteen een stemgestuurd systeem?’

‘Ze begaan dezelfde idiote vergissingen als aan de andere kant van de stad,’ zei Lisa en ze liep naar de dubbele deuren van de ambulance-ingang. Ze trok aan het koord om de deuren te openen. Een ervan bleef halverwege steken, maar Lisa duwde de deur domweg open, alsof het een zandzak in de sportschool was. ‘Ze denken dat fancy techniek ons werk kan doen. Ze zijn vergeten dat mensen geen auto’s zijn. Heette het niet het Lean-model, de laatste keer dat die idioten een plannetje hadden? En waar zijn die miljoenen gebleven? Ze kunnen om te beginnen de deur eens repareren.’

De verpleegkundigen Viola en Johan liepen naar het ambulancepersoneel toe. Tekla dacht aan het onbeantwoorde berichtje van gisteren, maar schoof het op de lange baan.

‘Hoe kan ik het dossier dan inkijken?’ vroeg Tekla.

‘Dat kan op dit moment niet,’ zei Lisa en ze spreidde haar handen in een moedeloos gebaar.

‘Misschien wel mooi,’ zei Tekla en ze haalde een blikje uit haar zak.

‘Misschien moet je bij je directe chef klagen.’

Tekla dacht na, maar het beeld van haar nieuwe chef wekte te veel irritatie. ‘Ik dacht het niet. We focussen voor de verandering op de patiënt.’

Tekla dronk het blikje in vijf grote slokken leeg, terwijl ze naar het ambulancepersoneel toe liep.

‘Een ongeluk in Stuvsta,’ zei de ambulancebroeder. ‘De veroorzaker is doorgereden.’

Tekla stak een hand op. ‘Wacht even. Zijn de luchtwegen vrij?’ Ze keek naar de vrouwelijke ambulancemedewerker, die een beademingspomp boven het zwaar gehavende gezicht hield. Veel meer kon ze niet zien van de patiënt vanwege de nekkraag en alle riemen rond de brancard. Aan het eind ervan staken een paar bebloede voeten uit.

‘Ja,’ antwoordde de vrouw. ‘Maar hij heeft zuurstof nodig.’

‘Oké,’ zei Tekla, terwijl Johan en Viola de patiënt op een brancard van het ziekenhuis tilden. ‘Ga door,’ zei ze tegen de broeder.

‘De patiënt is waarschijnlijk rond de veertig, identiteit onbekend. We hebben geen portefeuille gevonden of iets anders waaruit zijn identiteit blijkt. We kregen een prior 1-melding van een auto-ongeluk bij het bushokje in Stuvsta, dicht bij de pendeltrein. Deze man en een oudere.’

Tekla keek over haar schouder naar de ambulancebroeder en constateerde dat er nog een ambulance de hal in kwam rijden.

‘Ragna doet traumakamer twee,’ kwam Lisa ertussendoor.

‘Zou ze dat nu wel doen?’ vroeg Tekla bezorgd vanwege Ragna’s zwangerschap. Tegelijkertijd voelde ze een paradoxaal vertrouwen. Ragna redde zich wel. Achter Tekla dook het anesthesieteam op, een vrouw en een man. Ze zetten hun step neer en trokken in stilte plastic kleren aan en deden een gelaatsscherm voor.

‘Toen we ter plaatse kwamen, lag de patiënt in de stabiele zijligging, met verminderd bewustzijn, maar wekbaar. EMV vijf. Een passerende hardloper had gebeld en was ter plekke blijven wachten. Vrije luchtwegen, maar gelaatstrauma. Bloedt uit hoofd en mond. Saturatie tijdens vervoer negentig met tien liter zuurstof via masker. Bloeddruk circa tachtig. Snelle hartslag tussen de honderd en honderdtwintig. Lelijke onderbeenfractuur links die we hebben ge-

comprimeerd.’ De ambulancebroeder keek op van zijn tablet. ‘Dat was het wel. En dat hij al met al twintig milligram morfine heeft gekregen.’

‘En waarom zijn ze niet naar het traumacentrum van het NSK gebracht?’

‘Ze hadden al een trauma. Een ziekenhuis van vijftig miljard kan toch geen twee patiënten tegelijk aan? Ben je gek?’ zei de ambulancebroeder met een glimlach.

Tekla wierp een blik op de brancard en zag dat alles correct werd gedaan. Het hoofd gestabiliseerd. Het anesthesieteam had de luchtwegen overgenomen. ‘En de andere man?’ vroeg Tekla.

‘Die is lang niet zo ernstig gewond. Een onderarmfractuur en een klap op het hoofd, maar aanspreekbaar.’

‘Dank je,’ zei Tekla en ze klapte haar gelaatsscherm omlaag. Ze ging bij de patiënt staan en zag hoe ernstig hij gewond was. Geschept door iemand die daarna was doorgereden. Die dronken achter het stuur had gezeten, misschien, of verslaafd was. Het topptunt van zinloosheid.

‘En we hebben geen naam?’ riep ze naar het ambulancepersoneel, dat op weg was naar de uitgang.

‘Helaas. Er was niemand in de buurt die wist wie hij was.’

‘En de veroorzaker?’ riep Tekla.

‘Die is in een witte stationcar weggereden. De politie kwam tegelijk met ons aan.’

‘We mogen hopen dat ze die idioot te pakken krijgen en hem levenslang opsluiten.’

Tekla ging van boven naar beneden. De hoofdhuid van de blonde man was aan de linkerkant losgetrokken, zodat het schedelbeen als smoezelig marmer oplichtte onder de tl-buizen. De linkerhelft van zijn gezicht was als het ware ingedrukt en zag er rubberachtig uit. Tekla voelde voorzichtig over het jukbeen, dat doorboog, waarna de oogbal inzakte. Lelijke fracturen waar de hulp van veel specialistische chirurgen voor nodig was.

‘Dit wordt een hele klus.’ Tekla zag in gedachten een video over reconstructieve plastische chirurgie van de Mayokliniek.

Met de man, die diep gesedeerd was door de morfine, viel niet te communiceren. Hij was waarschijnlijk rond de veertig, van gemiddelde lengte met enigszins uitgerekte spieren in zijn rechterboven-

arm. Tekla pakte zijn rechterhand vast, die ruw was. Hij leek haar iemand die lichamelijk werk deed, wat klopte met zijn sportieve outfit en de voor dit seizoen ongebruikelijk bruine kleur op zijn gezicht. Tekla's gedachten gingen naar het Edsàs dalen van haar jeugd. Ze vond het geweldig om de boomstammetjes op het hakblok te zetten en in evenwicht te houden. Met een sigaret in zijn mondhoek zwaaide haar vader de bijl omhoog naar de felblauwe hemel en zei op het laatste moment: 'Vingers weg nu, anders eten we vanavond knakworst.' Tekla trok snel haar handen weg en zag hoe het houtblok in tweeën gekliefd werd. Ze herinnerde zich het geluid van de bijl die in het blok sneed. Dat ze lachten en doorgingen totdat de houtmand vol was en er een flink aantal peuken op de grond lagen. Ze miste die vertrouwde stilte die ontstond als het duister stilletjes het bos uit kwam.

'Saturatie achtentachtig,' zei Viola en ze draaide de zuurstof hoger.

Het anesthesieteam stond een eindje verderop te discussiëren. '... moeten intuberen...' en '... gaat crashen...'

'Red je dit in je eentje?' vroeg Tekla.

De anesthesist heette Helena Gray, een eenendertigjarige arts in opleiding met een onnatuurlijk rechte houding en de helft van de opleiding nog voor zich.

'Overbodige vraag,' zei Helena. 'En jij dan? Misschien een goed idee om de cavalerie erbij te halen voordat de patiënt overlijdt?'

Tekla negeerde haar en ging door met het onderzoek. Het gorgelde in de luchtwegen van de patiënt. 'Hebben we druk?'

De verpleegkundige, Anki, maakte net de bloeddrukmanchet los, die sissend leegliep en een droog knarsend geluid liet horen toen ze hem eraf trok. 'Zestig over onmeetbaar.'

Tekla voelde de pols van de patiënt: geen hartslag. Ze zette twee vingers in zijn lies. Een iel en snel pulseren. 'Hebben we een kathe-ter?'

'Dat lukt niet,' zei Johan. Hij zat op zijn knieën naast Tekla en zocht naar bloedvaten op de gebruide onderarmen van de man. Het was zinloos, de vaten waren ingezakt, er zat geen bloed meer in. Het viel Tekla op dat de bovenarmen van de man niet bruin waren.

'Mag ik de botboor, alsjeblieft?' vroeg Tekla aan Lisa. 'Ik denk dat we de dienstdoende chirurg moeten oproepen,' voegde ze eraan toe en ze meende een spottende glimlach op Helena's lippen te zien, ter-

wijl de anesthesist de laryngoscoop omhooghield om te intuberen.

‘Welke categorie is het?’ vroeg Lisa en ze pakte een telefoon. Ze liep naar de muur en ging met haar wijsvinger over een geplastificeerde lijst. ‘En vooral, welke kleur en welk cijfer moet ik bellen?’

‘Jezus,’ riep Tekla uit. ‘Bel gewoon de centrale.’

‘Daar heb je ook een kleur en een cijfer voor nodig,’ antwoordde Lisa droog.

‘Zeg dat je wilt dat de dienstdoende chirurg komt.’

Anki begon de broek van de man met een grove schaar open te knippen. ‘Zeg dat maar tegen de directie, meisje. Zij hebben besloten dat we ons hier tijdens de hele testperiode aan moeten houden.’

‘Zou het categorie één zijn, rood?’ vroeg Lisa. ‘Categorie reparatieve geneeskunde? Moet dat niet chirurgie heten? Of moet ik binnen een unit zoeken? Er is ook een rode unit.’

‘Bel gewoon de centrale,’ snauwde Tekla. Ze constateerde dat het stiller was in de linkerlong. De rechterlong klonk normaal.

Anki doorzocht de zakken van de van bloed doordrenkte lappen. Ze hield een stukje papier voor Tekla’s gezicht. ‘Kan ik dit weggooien?’

‘Ja, hoor,’ zei Tekla nadat ze even naar het bonnetje van een Tempo-supermarkt had gekeken. Ze ging verder met het palperen van de lever en de milt. De patiënt bewoog zijn ene been toen ze in de linkerkant van zijn buik kneep.

‘Ketamine klaar,’ zei Rikard, de anesthesieverpleegkundige.

‘We hebben nog steeds geen fungerende cvl,’ klonk de verbazingwekkend kalme stem van Johan. Hij sloeg op de handrug van de patiënt, verplaatste de bloeddrukmanchet en kroop toen naar de voeten om de jacht op een functionerende ader voort te zetten.

‘We zullen zien wie het snelst is,’ zei Tekla.

‘Ik, gegarandeerd,’ zei Johan en hij keek op.

‘Botboor,’ zei Lisa. ‘En Klas Nyström komt eraan.’

‘O jee,’ riep Helena Gray achter Tekla’s rug uit.

Tekla schrok. ‘Is hij de dienstdoende?’

‘Dat zeiden ze bij de centrale,’ antwoordde Lisa en ze hield de telefoon een stukje van zich af, alsof hij opeens stonk. ‘Het wás de rode unit.’

‘Dat kan nog spannend worden,’ mompelde Rikard en hij schreef iets met viltstift op de spuit die hij in zijn hand hield.

Tekla zag dat de stethoscoop in haar hand begon te trillen. ‘Oké, ik wist niet dat hij al was begonnen.’ Ze wilde een bommetje uit haar lippenbalsem halen, maar daar had ze geen gelegenheid voor. Ze voelde aan de buik van de patiënt, die bloot was. Het was Anki gelukt hem de broek en het geruite overhemd uit te trekken, en nu was te zien dat de verwondingen van de man zich over de hele linkerhelft uitstrekten. Het leek wel of de auto in de lengte over hem heen was gereden. Donkere gedeelten met bloed, steentjes en open wonden liepen over de buik naar het onderbeen, dat doormidden was gebroken en door de huid heen stak. Het leek wel alsof iemand een skistok in het been had gestoken, de kracht ging als het ware naar binnen toe. De huid was een landkaart waarop de onderhuidse bloedingen als donkerpaarse eilanden te zien waren. ‘Misschien moeten we ook een orthooped laten komen.’

‘Welke kleur is dat?’ vroeg Lisa zonder een zweem van ironie.

‘Ik denk niet dat Klas Nyström een orthooped nodig heeft,’ zei Helena Gray.

Tekla negeerde het commentaar en pakte de botboor. Ze stak een naald in het rechteronderbeen van de patiënt. Hij bewoog nauwelijks. ‘Katheter klaar.’

‘Dan geef ik ketamine,’ zei Rikard en hij kreeg een knikje van Helena.

De deur ging open en Tekla keek even op, maar ontspande toen ze het norske maar welbekende gezicht van de anesthesist Pjotr Nowak zag.

‘Is hij al geïntubeerd?’ vroeg Pjotr en hij liep naar het hoofdeinde. Hij hield zijn handen op zijn rug.

‘We hebben nu pas een cvl,’ zei Helena. ‘Zal ik het proberen?’

Pjotr knikte.

‘Vijftig over onmeetbaar,’ zei Viola die de bloeddruk nog eens had opgenomen.

‘Ik geef ketamine,’ zei Rikard.

Net toen Helena Gray haar glimmende laryngoscoop uitklapte om door het bloed en het slijm heen naar de luchtpijp van de patiënt te gaan, vlogen beide deuren van de traumakamer open en stapte Klas Nyström naar binnen.

Ze liepen langs de ramen die zich van de vloer tot aan het plafond uitstrekten. Hier en daar konden ze tussen de grote zijschepen door kijken. De meeste mensen die ze in de gang tegenkwamen waren in het wit of blauw gekleed. Artsen, verpleegkundigen en verzorgenden op weg naar de kleedkamers na weer een werkdag. De rest was in burger, net als zijzelf. Telkens wanneer ze een kind tegenkwamen, voelde de vrouw dat de aandacht van het jongetje zich verscherpte. Zeker als het wat grotere kinderen waren, zag ze het verlangen in zijn ogen. Hij was zo lang geïsoleerd geweest. Hij had zo'n zin gehad in het echte leven, in spelen en lachen. De vrouw probeerde hem af te leiden door naar een paar oninteressante standbeelden in de gang te wijzen. Het lukte haar niet om ze leven in te blazen, het bleven beelden. Omgeven door gescheurde wanden na jaren van onverschilligheid van de samenleving. Hoe kon je in zo'n nietszeggende omgeving werken zonder gek te worden? Ze voelde aandrang. Ze moest weer naar de wc. De slijmvliezen aan haar verhemelte brandden en haar tong bonsde. Ze moest water hebben, ze kon wel een hele zee leegdrinken.

Ze bleven in de volgende lifthal staan. Ze keek op de bordjes en kon de namen van de verschillende afdelingen gedeeltelijk ontcijferen. Hematologie had met bloed te maken. Endocrinologie, dat waren hormonen. Maar vielen nieren daar ook onder? En bovenaan: K81, orthopedie.

De lift plingelde. Een vrouwenstem liet eentonig en blikkerig weten op welke etage ze waren.

‘Waar gaan we heen?’ vroeg de jongen.

‘We gaan bij iemand op bezoek.’

Ze zocht de hand van de jongen, maar die was druk bezig met de liftknopjes. ‘Vier, vijf, zes...’

‘Daar.’ De vrouw zag dubbel, maar stak haar vinger uit om te voelen welk van de twee knoppen echt was en wees naar de acht.

De jongen drukte op de knop.

Tijdens het moment van stilte in de lift drong het opeens tot haar door waar ze was. Was het voorbestemd dat ze hier terecht zou komen? Had ze gefaald? In elk stadium van haar leven had ze naar haar idee weloverwogen beslissingen genomen. Maar klopte dat beeld met de werkelijkheid? Het feit dat ze daar waren, zij en de jongen, na alles wat er was gebeurd, was misschien toch de essentie van een mislukking.

‘Achtste verdieping,’ zei de mechanische vrouwenstem. De lift kwam tot stilstand, het duurde een paar tellen voordat de deuren opengingen. Ze lazen samen op de bordjes: κ81. Nu kwam het erop aan. Er stond zoveel op het spel. Een mislukking kon misschien in iets anders worden veranderd, in iets pastelkleurigs.

Op de afdeling rook het naar zure ontlasting. De geur prikte in haar neus. De vrouw kokhalsde en hoopte dat de jongen de geur niet rook. Bij de ingang van de eerste ziekenkamer hing een fles ontsmettingsmiddel aan de muur. De vrouw aarzelde. Zou iemand er iets van zeggen als ze daar wat van nam? Ze drukte twee keer snel op de fles, wreef haar handen stevig in en wapperde er heftig mee. Ze voelde een steek in haar buik. Ze moest snel weer naar de wc. Haar misselijkheid ging ook maar niet over.

‘Waarom doe je dat?’ vroeg de jongen.

‘Ik ontsmet mijn handen. Om de bacteriën te doden.’

‘Moet ik dat ook doen?’

‘Jij hebt nergens aan gezeten.’

‘Ik heb jouw hand vastgehouden.’

De vrouw glimlachte. Ze probeerde te zien of het goed ging met de jongen. Hij had niet geklaagd. ‘Dat is waar, maar...’

‘Kan ik jullie helpen?’ vroeg een vrouw die uit een grote kamer kwam, waar patiënten aan ronde en vierkante tafeltjes zaten. Twee mannen in een rolstoel zaten pal voor een enorme flatscreen-tv waarvan het geluid heel hard stond, er klonk applaus en een kordate presentator riep iets.

‘We wachten op een patiënt. Familie van ons.’ De vrouw vroeg zich af waarom ze dat had gezegd. Improviseren was niets voor haar. Maar alles was anders, niets zou ooit weer net zo worden als vroeger. En nu ze de afdeling binnenstapten, kon ze niet meer terug, niet meer omkeren, daar was het gewoon te laat voor.